

การจัดการความรู้

การลดต้นทุนการผลิต

อาหารเลี้ยงไก่ไข่ บ้านนาแพง หมู่ที่ ๒

ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙

สารบัญ

หน้า

การดำเนินการจัดการความรู้ KM Process

๑.๑ บ่งชี้ความรู้	๒
๑.๒ การสร้างและแสวงหาความรู้	๓
๑.๓ การประมวลและกลั่นกรองความรู้	๔
๑.๔ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ จัดหมวดหมู่และเก็บเป็นระบบ	๕
๑.๕ การเข้าถึงความรู้ กำหนดวิธีการเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้	๖
๑.๖ การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ กำหนดวิธีการและช่องทางการถ่ายทอดความรู้	๘
๑.๗ การเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อเกิดการเรียนรู้ในองค์กร บรรณานุกรม	๙

๑. การดำเนินการจัดการความรู้ KM Process

๑.๑ บ่งชี้ความรู้ ความรู้หลักคืออะไร อยู่ที่ไหน ยังขาดอะไร

๑.๒ การสร้างและแสวงหาความรู้ จะหามาได้อย่างไร สร้างได้อย่างไร

๑.๓ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ประมวลและกลั่นกรอง ปรับปรุง เนื้อหาภาษาและรูปแบบข้อมูล

๑.๔ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ จัดหมวดหมู่และเก็บเป็นระบบ

๑.๕ การเข้าถึงความรู้ กำหนดวิธีการเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้

๑.๖ การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ กำหนดวิธีการและช่องทางการถ่ายทอดความรู้

๑.๗ การเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อเกิดการเรียนรู้ในองค์กร

๒. การจัดการความรู้ การลดต้นทุนการผลิต อาหารสัตว์เลี้ยงไก่ไข่ บ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

๒.๑ บ่งชี้ความรู้ ความรู้หลักคือ การลดต้นทุนการผลิต นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะให้ ปี ๒๕๕๙ เป็นปีแห่งการ “ลดต้นทุน”

๒.๒ การสร้างและแสวงหาความรู้ จะหามาได้โดยการศึกษาดูงาน การวิเคราะห์ สร้างได้ด้วยการทดลอง ทดสอบความแตกต่างของต้นทุน

๒.๓ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ประมวลและกลั่นกรอง ปรับปรุง เนื้อหาภาษาและรูปแบบข้อมูล นำความรู้ที่ได้มาประมวลและกลั่นกรองปรับปรุง

๒.๔ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ จัดหมวดหมู่และเก็บเป็นระบบ

๒.๕ การเข้าถึงความรู้ กำหนดวิธีการเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้ ด้วยการศึกษาเรียนรู้ นำไปปฏิบัติติดตามผล ประเมินผล

๒.๖ การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ กำหนดวิธีการและช่องทางการถ่ายทอดความรู้ เพื่อทำการทดสอบหลายครั้ง แยกต่างด้านสถานที่ สิ่งแวดล้อม เพื่อนำความรู้ไปใช้ซ้ำกับสถานที่ บุคคล วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม แยกต่างกัน เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้แต่ละครั้งในการผลิตอาหารสัตว์มาเปรียบเทียบต้นทุนอาหารสัตว์ว่ามีค่าแตกต่างกันหรือไม่

๒.๗ การเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อเกิดการเรียนรู้บุคคล กลุ่ม องค์กร เพื่อขยายความรู้ไปทดสอบ ทดลองซ้ำในสถานที่ที่แตกต่างกันและเมื่อสามารถลดต้นทุนได้ หรือได้เพิ่มขึ้น นับเป็นชุดความรู้ นำชุดความรู้นั้นไปทดลองปฏิบัติซ้ำในสถานที่ วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม แยกต่างกันแล้วสามารถลดต้นทุนอาหารสัตว์ได้หรือเพิ่มมากกว่า นับเป็นองค์ความรู้ ที่สามารถนำไปเผยแพร่และเห็นผลจริง

การลดต้นทุนอาหารสัตว์การเลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง
หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สังกัดกลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

.....

๑. ความเป็นมา

กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นกลุ่ม
สังกัดกลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลห้วยแอ่ง กลุ่มได้รับงบประมาณตามมาตรการสำคัญเร่งด่วนเพื่อ
ช่วยเหลือเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย ปีงบประมาณ ๒๕๕๘

๒. สถานภาพกลุ่ม

๒.๑ กลุ่มตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ สมาชิก ๔๒ คน ถือหุ้น ๆ ละ ๑๐๐ บาท ไม่เกินคนละ ๑๐ หุ้น

กรรมการ ๖ คน ที่ปรึกษา ๒ คน

๒.๒ ชื่อคณะกรรมการกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง

๑.นายปู่	คำตาสี	ประธานกลุ่ม
๒.นายจำลอง	เสขนาเวช	รองประธาน
๓.นายประภาส	คำนวนณเย็น	เหรัญญิก
๔.นายสม	เสขนาเวช	เลขานุการ
๕.นายวิวัฒน์	กุดชุมนารี	กรรมการ
๖.นายสุพัฒน์	พลสนอง	กรรมการ

ที่ปรึกษา ๒ คน คือ

๑.นายอุดม	แก้วพินิจ	ประธานกลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลห้วยแอ่ง
๒.นายสมบูรณ์	คำสอนทา	ที่ปรึกษา

**๓. การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต อาหารไก่ไข่ของบ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม การลดต้นทุนการผลิต อยู่ภายใต้การบริหารจัดการ ยังขาดการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต**

**๓.๑ การสร้างและแสวงหาความรู้ จะหามาได้โดยการศึกษาดูงาน การวิเคราะห์ สร้างได้ด้วยการ
ทดลอง ทดสอบความแตกต่างของต้นทุน**

กิจกรรมที่สำคัญต่อการลดต้นทุนอาหารสัตว์ อาหารการเลี้ยงไก่ไข่ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙ กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการประเมินและติดตามผลงาน มาตรการสำคัญเร่งด่วน ช่วยเหลือเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย ตรวจสอบประเมินกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง ให้เป็นกลุ่มต้นแบบสาธิตลด ต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่ ด้วยวิธีการสหกรณ์ โดยใช้การร่วมมือกัน จากสมาชิกจำนวน ๔๒ คน ทุกคนถือหุ้นคนละ ๑๐๐ บาท ได้เงินจากการรวมหุ้น ๔,๒๐๐ บาท เพื่อเป็นฐานในการบริหารจัดการกลุ่ม มีการประชุมสมาชิก ๔๒ คน เลือกคณะกรรมการกลุ่ม และประธานกลุ่ม

กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง จึงประสานงานกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดมหาสารคามขอความ อนุเคราะห์ประสานงานกับวิทยาเกษตรกรรมและเทคโนโลยีมหาสารคาม ขอการสนับสนุนท่อนพันธุ์หญ้าเนเปียร์ เพื่อลดต้นทุนอาหารสัตว์แม่ไก่ไข่ ขอรับวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ ร่วมกับเครือข่ายกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่จำนวน ๓ เครือข่าย คือ กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านอ้อยช้าง ตำบลท่าตูม กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านส่อง ตำบลตลาด อำเภอเมือง มหาสารคาม สมาชิกกลุ่มได้นำปลูกหญ้าเนเปียร์ปลูกเมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม ๒๕๕๙

เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม ได้ขอรับความ อนุเคราะห์จากปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม ให้ความรู้การลดต้นทุนอาหาร สัตว์ อาหารแม่ไก่ไข่ ให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่จำนวน ๔ กลุ่ม รวมทั้งสิ้น ๕๐ คน ณ ศาลากลางบ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณปี ๒๕๕๘ ตาม มาตรการสำคัญเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย ประกอบด้วยกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง ตำบล ห้วยแอ่ง ได้รับการสนับสนุนแม่ไก่ไข่ จำนวน ๓๐๐ ตัว กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านอ้อยช้าง ตำบลท่าตูม ได้รับการ สนับสนุนแม่ไก่ไข่ จำนวน ๓๐๐ ตัว กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านส่อง ตำบลตลาด ได้รับการสนับสนุนแม่ไก่ไข่ จำนวน ๓๐๐ ตัว และกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านหนองโจด ตำบลโคกก่อ ได้รับการสนับสนุนแม่ไก่ไข่จำนวน ๒๐๐ ตัว อำเภอ เมือง มหาสารคาม รวมทั้งสิ้น ๑,๑๐๐ ตัว โดยปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม ให้ความรู้การคิดต้นทุนการเลี้ยงแม่ไก่ พันธ์ุไข่ การนำวัตถุดิบพืชผักมาเป็นอาหารแม่ไก่ไข่ การจัดการโรงเรือนให้ถูกสุขลักษณะเพื่อป้องกันเชื้อโรคก่อน เข้าไปให้อาหารไก่ เช่น ล้างเท้า สวมใส่รองเท้าน้ำบูบู่ ถุงมือ ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ การเลี้ยงไก่ไข่ที่ถูกต้อง การนำวัตถุดิบพืชผักมาเป็นอาหารแม่ไก่ไข่ในการลดต้นทุนอาหารไก่ไข่ ส่งผลให้กลุ่มผู้ เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง ต้องการความรู้จริงปฏิบัติได้ จึงได้ไปศึกษาเรียนรู้ดูงานที่กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านหนองโจด หมู่ ที่ ๙ ตำบลโคกก่อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้ศึกษาดูงานวิธีการลดต้นทุนอาหารสัตว์เลี้ยงไก่ไข่ ดูกรรมวิธีเตรียมวัตถุดิบ นำวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น เช่น หยวกกล้วย (หากไม่มีใช้ผักตบชวาก็ได้) หญ้าเนเปียร์ เศษพืชผัก มาเป็นส่วนผสมร่วมกับกากน้ำตาล รำอ่อน นมสด เพื่อทำน้ำหมักชีวภาพนมสด และหากเมื่อมีน้ำหมักชีวภาพนมสดแล้ว ให้เพิ่มวัตถุดิบพืชผักสับละเอียดคลุกเคล้ากับน้ำหมักชีวภาพนมสด ผสมกับหัวอาหารสัตว์เลี้ยงแม่ไก่ไข่ สัดส่วน ๗๐ ต่อ ๓๐ คือหัวอาหารสัตว์ ๗๐ ส่วน พืชผักผสมน้ำหมัก ๓๐ ส่วน เพื่อให้แม่ไก่ไข่ได้ปรับสภาพอาหารเป็นระยะ ๆ

ในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้นำความรู้จากการศึกษาดูงานมาปฏิบัติจริงกับแม่ไก่ไข่ และได้นำภูมิปัญญาของตนเองคือน้ำท่อนบอระเพ็ด แขน้ำ ผสมกับน้ำให้อาหารไก่ไข่ เพื่อไม่ให้แม่ไก่เครียด คลายร้อน

ผลจากการปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ แม่ไก่ไข่เริ่มปรับตัวกินอาหารที่คลุกด้วยพืชผักและน้ำหมักชีวภาพนมสดจนหมดทั้งในรอบเช้า และรอบบ่าย ไก่ไข่ผลิตได้วันละ ๕-๖ แผง ลักษณะไข่ไก่จะมีขนาดไข่แดงใหญ่ขึ้น ตัวแม่ไก่ไข่กลางคืนไม่ร้องหลับสบาย เพราะได้รับน้ำที่ผสมด้วยท่อนบอระเพ็ด ไก่ไม่ร้อนในและมีสุขภาพแข็งแรงขึ้น จนถึงปัจจุบันคือวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ ปริมาณไข่ไก่มีปริมาณเพิ่มขึ้น ไข่ไก่ใบใหญ่ขึ้น

ผลจากการดำเนินงานทำให้ลดต้นทุนอาหารแม่ไก่ไข่ จากเดิมแม่ไก่ไข่กินหัวอาหารไก่ไข่วันละ ๑ ซีด ๆ ละ ๒ บาท ปัจจุบันเมื่อนำวัตถุดิบผสมน้ำหมักชีวภาพนมสดมาคลุกกับหัวอาหารแม่ไก่ไข่สัดส่วน ๗๐ ต่อ ๓๐ จำนวนเงิน ๑.๒๕ บาท เมื่อเทียบกับปริมาณต้นทุนอาหารสัตว์ต่อแผงลดต้นทุนดังนี้

๑.เดิม ต้นทุนจากซื้ออาหารแม่ไก่ไข่ใบละ ๒ บาท ๓๐ ใบ เป็นเงิน ๖๐ บาท ขายไข่แผงละ ๑๐๐ บาท กำไรแผงละ ๔๐ บาท

๒.ปัจจุบัน ต้นทุนจากนำหัวอาหารแม่ไก่ไข่มาคลุกกับวัตถุดิบพืชผักและน้ำหมักชีวภาพนมสด ไข่ไก่ใบละ ๑.๒๕ บาท ๓๐ ใบ เป็นเงิน ๓๗.๕๐บาท ขายไข่แผงละ ๑๐๐ บาท กำไรแผงละ ๖๓.๕๐ บาท แม่ไก่ไข่ ๑ วันจำนวน ๖ แผง ได้กำไรจากการขายวันละ ๓๘๑ บาทต่อวัน

๒.๓ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ประมวลและกลั่นกรอง ปรับปรุง เนื้อหาภาษาและรูปแบบ

ข้อมูล นำความรู้ที่ได้มาประมวลและกลั่นกรองปรับปรุง

๒.๓.๑ การจำหน่าย กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง ขายไข่ในตลาดชุมชนบ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง และขายไข่ที่ต่างจังหวัดคือจังหวัดร้อยเอ็ด ค่ายพล ร.๖ ปัจจุบัน มีผู้มารับซื้อไข่ที่หน้าโรงเรือนทุกวัน เพราะไข่มีความสด ขนาดไข่แดงใหญ่

๒.๓.๒ การบริหารจัดการกลุ่ม เมื่อกลุ่มขายไข่ไก่ได้ กลุ่มนำเงินจากการขายไข่ไก่ไปซื้อหัวอาหารไก่ไข่ ยังไม่ได้เฉลี่ยคืนให้สมาชิก จะจ่ายปันผลเฉลี่ยคืนสิ้นปี

๒.๔ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ จัดหมวดหมู่และเก็บเป็นระบบ

ชื่อคณะกรรมการกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง

๑.นายบู	คำตาสี	ประธานกลุ่ม
๒.นายจำลอง	เสขนาเวช	รองประธาน
๓.นายประภาส	คำนวนเย็น	เหรัญญิก
๔.นายสม	เสขนาเวช	เลขานุการ
๕.นายวิวัฒน์	กุดชุนนารี	กรรมการ
๖.นายสุพัฒน์	พลสนอง	กรรมการ

ที่ปรึกษา ๒ คน คือ

๑.นายอุดม	แก้วพินิจ	ประธานกลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลห้วยแอ่ง
๒.นายสมบูรณ์	คำสอนทา	ที่ปรึกษา

๒.๔.๑ กลุ่มมีการบริหารจัดการ โดยเลือกคณะกรรมการกลุ่มจำนวน ๖ คน มีการจดบันทึก รายงานการประชุมทุกวันที่ ๑๕ ของทุกเดือน มีการบันทึกรับจ่ายลงบัญชีกลุ่มเป็นปัจจุบัน

๒.๔.๒ ที่ตั้งกลุ่มตั้งที่หมู่ที่ ๒ บ้านนาแพง ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

๒.๔.๓ กลุ่มได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนจากงบดังกล่าวฯ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

มูลค่า ๑๘๒,๐๐๐ บาท ดังนี้

๑.แม่พันธุ์ไก่ไข่ จำนวน ๓๐๐ ตัว	ตัวละ ๒๐๐ บาท	เงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
๒.อาหารเลี้ยงไก่ไข่	กระสอบละ ๔๘๐ บาท	เงิน ๙,๖๐๐ บาท
๓.ถาดวางไข่ไก่		เงิน ๑,๔๐๐ บาท
๔.อุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่		เงิน ๑,๐๐๐ บาท
๕.โรงเรือนเลี้ยงแม่ไก่ไข่ ๑ หลัง		เงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

๒.๕ การเข้าถึงความรู้ กำหนดวิธีการเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บไว้ ด้วยการศึกษาเรียนรู้ นำไปปฏิบัติ

ติดตามผล ประเมินผล

ช่วงเวลาที่ผ่านมาดำเนินกิจกรรม การลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร การอบรมเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ สถานที่จัดกิจกรรมอบรมการลดต้นทุนการผลิต ณ ศาลากลางบ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ๕๐ คน

สถานที่จัดวางจำหน่าย ไข่ไก่บ้านนาแพง ตลาดชุมชนในหมู่บ้าน หมู่ที่ ๒ บ้านนาแพง ตำบลห้วยแอ่ง อำเภอเมือง และตลาดเกษตรกร ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม และตลาดในต่างจังหวัด จังหวัดร้อยเอ็ด ตลาดชุมชนภายในค่ายพล ร.๖ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพไข่ไก่บ้านนาแพง จากกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยแอ่ง อําเภอมือง จังหวัด
มหาสารคาม วางจำหน่าย แผงละ ๙๐ บาท ไข่ใหม่ ไข่สด ไข่แดงใหญ่ คุณค่าโปรตีน

๒.๖ การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ กำหนดวิธีการและช่องทางการถ่ายทอดความรู้ เพื่อทำการทดสอบหลายครั้ง แตกต่างด้านสถานที่ สิ่งแวดล้อม เพื่อนำความรู้ไปใช้ซ้ำกับสถานที่ บุคคล วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้แต่ละครั้งในการผลิตอาหารสัตว์มาเปรียบเทียบต้นทุนอาหารสัตว์ว่ามีค่าแตกต่างกันหรือไม่

กลุ่มผู้เลี้ยงไข่ไก่บ้านนาแพง นำความรู้จากกลุ่มเลี้ยงไข่ไก่บ้านหนองโจด หมู่ที่ ๙ ตำบลโคกก่อ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มาประยุกต์ใช้แล้วเกิดการลดต้นทุนร้อยละ ๔๐ จากเดิมร้อยละ ๑๐๐

๒.๗ การเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อเกิดการเรียนรู้บุคคล กลุ่ม องค์กร เพื่อขยายความรู้ไปทดสอบ ทดลองซ้ำในสถานที่ที่แตกต่างกันและเมื่อสามารถลดต้นทุนได้ หรือได้เพิ่มขึ้น นับเป็นชุดความรู้ นำชุดความรู้นั้นไปทดลองปฏิบัติซ้ำในสถานที่ วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม แตกต่างกันแล้วสามารถลดต้นทุนอาหารสัตว์ได้หรือเพิ่มมากกว่า นับเป็นองค์ความรู้ ที่สามารถนำไปเผยแพร่และเห็นผลจริงในการยกระดับคุณภาพผู้ผลิตอย่างไร (ระบุผลผลิต/ผลิตภัณฑ์/ผลประโยชน์/ผลสัมฤทธิ์ทั้งผลทางตรงที่มีต่อผู้ผลิต/สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร อาทิ ผลผลิตเพิ่มขึ้น คุณภาพผลผลิตดีขึ้น ลดต้นทุน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ฯลฯ)

ผลผลิต แม่ไข่ไก่ได้รับอาหารอินทรีย์ชีวภาพจากพืชผัก ทำให้มีสุขภาพแข็งแรง ขนาดไข่ไก่มีขนาดใหญ่ขึ้น มีปริมาณไข่ไก่เพิ่มขึ้น

ผลประโยชน์ เกษตรกรมีความรู้การลดต้นทุนอาหารไข่ไก่เพิ่มขึ้น นำไปประยุกต์ใช้ในการทำอาหารสัตว์ลดต้นทุนการเลี้ยงแม่ไก่ไข่ในครัวเรือนสมาชิก

การลดต้นทุนในเชิงปริมาณ ลดต้นทุนได้ร้อยละ ๓๐ จากเมื่อรับแม่ไก่ไข่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘แม่ไก่ไข่กินหัวอาหารไข่วันละ ๑ ซีด ๆ ละ ๒ บาท ปัจจุบันเมื่อนำวัตถุดิบผสมน้ำหมักชีวภาพนมสดมาคลุกกับหัวอาหารแม่ไก่ไข่สัดส่วน ๗๐ ต่อ ๓๐ จำนวน เงิน ๑.๒๕ บาท เมื่อเทียบกับปริมาณต้นทุนอาหารสัตว์ต่อแผงลดต้นทุนดังนี้

๑.เดิม ต้นทุนจากซื้ออาหารแม่ไก่ไข่ใบละ ๒ บาท ๓๐ ใบ เป็นเงิน ๖๐ บาท ขายไข่แผงละ ๑๐๐ บาท กำไรแผงละ ๔๐ บาท

๒.ปัจจุบัน ต้นทุนจากนำหัวอาหารแม่ไก่ไข่มาคลุกกับวัตถุดิบพืชผักและน้ำหมักชีวภาพนมสด ไข่ไก่ใบละ ๑.๒๕ บาท ๓๐ ใบ เป็นเงิน ๓๗.๕๐บาท ขายไข่แผงละ ๑๐๐ บาท กำไรแผงละ ๖๓.๕๐ บาท แม่ไก่ไข่ ๑ วันจำนวน ๖ แผง ได้กำไรจากการขายวันละ ๓๘๑ บาทต่อวัน

การลดต้นทุนในเชิงคุณภาพ สมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ให้อาหารไก่ไข่ จำนวน ๖ คน ร่วมแรงร่วมมือบริหารจัดการ มีการประชุมทุกเดือน มีการจดบันทึกบัญชีรับจ่ายทุกวัน มีระเบียบการดำเนินงานของกลุ่ม มีการพัฒนาความรู้นำไปประยุกต์ใช้ ยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงไก่ไข่และคุณภาพไข่ไก่

ผลประโยชน์ที่มีต่อชุมชน (อาทิ ส่งเสริมการจ้างงาน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ภูมิปัญญา ฯลฯ)

กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง สมาชิก ๔๒ คน มีทุนเรือนหุ้นเงิน ๔,๒๐๐ บาท คณะกรรมการ ๖ คน ที่ปรึกษา ๒ คน มีการบริหารจัดการกลุ่มมีระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานของกลุ่ม มีการประชุมทุกวันที่ ๑๕ ของเดือนมีการจดบันทึกรายงานการประชุม มีการจัดจัดทำบัญชีรับจ่ายทุกวัน และนำผลกำไรจัดสรรปันผลเฉลี่ยคืนสิ้นปี

คณะกรรมการกลุ่มนำภูมิปัญญาพื้นบ้านในการนำท่อนบอระเพ็ดขนาด ๖ นิ้ว แช่ในถังน้ำจำนวน ๗-๑๐ ท่อน เพื่อผสมน้ำให้แม่ไก่ไข่เพื่อคลายร้อน จะได้ไม่เครียด ทำให้ไก่นอนหลับไม่ร้อง ไม่จิกกัน

๓.การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการลดต้นทุนอาหารสัตว์

๓.๑.วิธีการบริหารแม่ไก่ไข่ด้วยการเลี้ยงรวมแบบโรงเรือนด้วยวิธีการสหกรณ์ สามารถทำได้ผล หากมีการประชุม มอบหมายแบ่งหน้าที่ รายงาน ติดตามผล บนพื้นฐานความไว้วางใจและเอื้ออาทรตามหลักการสหกรณ์

๓.๒.การให้ความรู้กับเกษตรกรเพื่อยกระดับมาตรฐานโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่ เช่น จัดให้มีที่ล้างเท้าก่อนเข้าโรงเรือน สมาชิกผู้อยู่เวรให้อาหารไก่ต้องสวมรองเท้าบูท สวมถุงมือ

๓.๓.การจัดบรรยากาศในโรงเรือนเช่นเปิดเพลงให้ไก่ฟัง เลี้ยงแบบปล่อยให้ไก่กินหญ้าเนเปียร์ พืชผักอื่นบริเวณรอบโรงเรือน เพื่อให้ไก่ไม่เครียด

๓.๔.การจัดเตรียมวัตถุดิบทำอาหารสัตว์ เช่น ผักตบชวาเป็นประโยชน์ต่อทำอาหารเลี้ยงไก่ไข่อย่างมาก หญ้าเนเปียร์ เศษพืชผัก คณะกรรมการมีการแบ่งหน้าที่ร่วมมือกันทำทุกวัน

๓.๕ การลดต้นทุนวันละ ๑,๒๘๐ บาท ยังไม่คิดรายได้จากการขายไข่เมื่อแยกบัญชีเฉพาะลดต้นทุน สามารถมีแนวทางอนาคตนำเงินไปซื้อแม่ไก่ไข่ได้วันละ ๒๐๐ บาทเท่ากับ ๖ ตัวต่อวันขณะนี้กลุ่มบริหารจัดการได้ ๓ ส่วน คือเป็นกองทุนสมาชิก ค่าอาหารไก่ไข่และใช้ใน

๓.๖ ปัจจุบัน กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพงได้รับการยอมรับและยกย่องจากคณะกรรมการประเมินและติดตามผล สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม มาตรการสำคัญเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ปี ๒๕๕๘ ตรวจประเมินเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙ ให้เป็นกลุ่มต้นแบบการลดต้นทุน

ตารางเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการลงทุน
กิจกรรมลดต้นทุนการผลิต อาหารสัตว์เลี้ยงแม่ไก่ไข่ กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่บ้านนาแพง หมู่ที่ ๒ ตำบล
ห้วยแอ่ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ที่	รายการเงินอุดหนุน ต้นทุนคงที่	งบประมาณ เข้าร่วม โครงการฯ	ต้นทุนผันแปร		ลดต้นทุน (บาท)
			โดยทั่วไป	เข้าร่วม โครงการ	
๑	แม่ไก่ไข่ ๒๐๐ ตัว	๔๐,๐๐๐	หัวอาหารแม่ไก่	เมื่อวันที่ ๓๑	๑ ชีด ๑๖ บาท
๒	อาหารเลี้ยงไก่ไข่	๙,๖๐๐	ไข่ ๑ กระสอบ	พฤษภาคม	๔๐%=๖.๔๐
	กระสอบละ ๔๘๐ บาท		๓๐ ก.ก๓๐๐	๒๕๕๙ กลุ่มผู้	บาทต่อตัวต่อ
	ถาดวางไข่ไก่		ชีดกระสอบละ	เลี้ยงแม่ไก่ไข่นำ	วันแม่ไก่กิน
๓	อุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่	๑,๔๐๐	๔๘๐ บาทชีด	วัดฤทธิอินทรี	หัวอาหารวันละ
๔	โรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่	๑,๐๐๐	ละ ๑๖ บาทแม่	ชีวภาพน้ำหมัก	๒๐๐ ชีด ลดลง
	รวมทั้งสิ้น	๑๖๐,๐๐๐	ไก่กินหัวอาหาร	นมสดผสมกับ	ได้ ๑,๒๘๐
			วันละ ๑ ชีดๆ	หัวอาหารไก่ไข่	บาทต่อวันต่อ
			ละ ๑๖ บาท	สัตส่วน ๔๐ ต่อ	๒๐๐ ตัว (การ
			๒๐๐ ตัวต่อวัน	หัวอาหารสัตว์	ลดต้นทุนวันละ
			๒๐๐ ชีด(กินวัน	๖๐ ส่วน	๑,๒๘๐ บาท
			ละ ๓,๒๐๐	เท่ากับเป็น	ยังไม่คิดรายได้
			บาท)มี	วัดฤทธิอินทรี	จากการขายไข่
			หัวอาหาร๒๐	ชีวภาพเงิน	เมื่อแยกบัญชี
			กระสอบเท่ากับ	๖,๔ บาทต่อ	เฉพาะลดต้นทุน
			๖๐๐ ก.ก	หัวอาหารแม่ไก่	สามารถมี
			๖,๐๐๐ ชีด กิน	ไข่ ๙.๖ บาท	แนวทางอนาคต
			ได้ ๓๐ วัน		นำเงินไปซื้อแม่
					ไก่ไข่ได้วันละ
					๒๐๐ บาท
					เท่ากับ ๖ ตัว
					ต่อวันขณะนี้
					กลุ่มบริหาร
					จัดการได้ ๓
					ส่วน คือเป็น
					กองทุนสมาชิก
					ค่าอาหารไก่ไข่
					และใช้ใน
					ครัวเรือน

บรรณานุกรม

โครงการยกระดับกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ. มีนาคม ๒๕๕๙
นโยบายการทำงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พลเอกฉัตรชัย สาริกัลป์ยะ
เอกสารเผยแพร่